Dosar.nr.2a-1119/24 judecătoria Orhei, sediul Rezina, judecător D.Cebanița

# Decizie

28 noiembrie 2024
mun.Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi

în componenţa
Preşedintele şedinţei Adriana Garbuz
Judecătorii Iulia Grosu şi Svetlana Șleahtițki
Grefier Roxana Iacubovscaia

examinând în şedinţă publică apelul declarat de avocatul Brăteanu Veaceslav în interesele Nataliei Surdu împotriva hotărîrii judecătoriei Orhei sediul Rezina din 09 noiembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Surdu Natalia către Grigoraș Alexandru, persoană interesată Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina cu privire la decăderea din drepturile părintești,-

## Constată:

**Pretenţiile reclamantei:**

La 24.07.2023, reclamanta Surdu Natalia a depus cerere de chemare în judecată către pârâtul Grigoraș Alexandru, persoana interesată Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina, cu privire la decăderea din drepturile părintești.

În motivarea cererii de chemare în judecată s-a indicat că la 02.06.2017, a fost înregistrată căsătoria între Grigoraș Natalia și Grigoraș Alexandru.

Din căsătoria nominalizată rezultă copiii minori ***** (născut la *****) și G***** (născută la *****).

Prin hotărârea din 28.12.2022 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina s-a hotărât: Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Grigoraș Natalia împotriva lui Grigoraș Alexandru, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina privind desfacerea căsătoriei, determinarea domiciliului copiilor minori și încasarea pensiei de întreținere a copiilor. Se desface căsătoria între Grigoraș Natalia și Grigoraș Alexandru încheiată la data de 02.06.2017, la Primăria Țareuca, r-nul Rezina sub numărul 6. Se stabilește domiciliul copiilor minori: ***** și G*****, la domiciliul mamei Grigoraș Natalia. Se încasează de la Grigoraș Alexandru, în beneficiul lui Grigoraș Natalia, pensie pentru întreținerea copiilor minori: *****, în mărime de 1500 (una mie cinci sute) lei și G*****, în mărime de 1400 (una mie patru sute) lei începând cu data de 15.08.2022 până la împlinirea vârstei majoratului de către copii.

După desfacerea căsătoriei, reclamanta a efectuat modificări și a revenit la numele/prenumele de până la căsătorie – Surdu Natalia.

Atât pe parcursul căsătoriei cât și după desfacerea căsătoriei, pârâtul a dat dovadă de o indiferență totală față de soție și față de copiii săi.

Pârâtul nu mai comunică cu copiii săi și nici măcar nu-i întreține. Pârâtul nici măcar nu achită acea pensie de întreținere stabilită prin hotărârea judecătorească sus-menționată.

La momentul actual pârâtul are o restanță la plata pensiei de întreținere care se confirmă prin certificatul eliberat de executorul judecătoresc.

Mai mult ca atât, comportamentul psiho-emoțional a pârâtului s-a agravat și mai mult. Or, acesta are un comportament extrem de dubios și periculos. În acest sens urmează a fi antrenat un medic psihiatru pentru a stabili comportamentul psiho-emoțional al pârâtului.

În privința lui Grigoraș Alexandru au fost emise și ordonanțe de protecție a victimelor violenței în familie.

La data de 21.07.2023, de către Judecătoria Orhei, sediul Rezina, urmează să fie emisă sentința pe marginea învinuirii aduse lui Grigoraș Alexandru pe faptul săvârșirii infracțiunii de huliganism, infracțiune care a fost săvârșită în prezența copilului minor și unde în calitate de parte vătămată figurează Surdu Alexandru, care este bunelul copiilor minori ***** și G*****.

Pârâtul a mai fost decăzut din drepturile părintești în privința copiilor ce rezultă dintr-o altă căsătorie, unde la fel pârâtul ignoră copiii, inclusiv nu achită pensia de întreținere a copiilor. Se anexează hotărârea din 03.08.2015 a Judecătoriei Orhei, sediul Rezina, care a fost obținută de pe portalul instanțelor de judecată cu date secretizate. Din care motive se solicită aportul instanței judecătorești pentru a obține o copie autentificată a acestei hotărâri de la Judecătoria Orhei, sediul Rezina.

Copiii minori ***** și G*****, domiciliază cu reclamanta de la nașterea lor, au fost permanent educați și îngrijiți de ultima, sunt atașați de mamă și au o frică față de tată.

La fel, pârâtul se eschivează de la obligațiile sale pe care le are în calitate de tată al copiilor minori ***** și G*****.

Prin urmare, reclamanta a decis asupra înaintării în instanța de judecată a acțiunii privind decăderea din drepturile părintești.

Solicită reclamanta, a dispune decăderea din drepturile părintești a lui Grigoraș Alexandru față de copiii *****, născut la ***** și G*****, născută la *****. A încasa de la pârât cheltuielile de judecată suportate de reclamantă la examinarea cauzei civile respective.

În drept, sunt invocate prevederile art. 60, 61, 62, 67 lit. a), 68 Codul familiei, art. 119, 166-167 Cod de procedură civilă.

**Poziţia instanţei de fond:**

Prin hotărîrea judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 09 noiembrie 2023 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de reclamanta Surdu Natalia către pârâtul Grigoraș Alexandru, persoana interesată Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina, cu privire la decăderea din drepturile părintești. S-a explicat dreptul părților și participanților la proces de a solicita hotărârea redactată în cadrul termenului de decădere de 30 de zile.

Prin fișa de repartizaare a dosarului, prezenta cauză a fost repartizată judecătorului Curții de Apel Chișinău, Viorica Mihaila care examinează în complet cu judecătorii Ana Panov și Vitalie Cotorobai.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 martie 2024, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Surdu Natalia, s-a acordat termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii, să depună apelul motivat și să achite taxa de stat.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 04 aprilie 2024, s-a acceptat spre examinare cererea de apel depusă de Surdu Natalia, s-a intentat procedura de apel în prezenta cauză civilă.

Prin fișa de repartizare a dosarului din 09.07.2024 prezenta cauză a fost repartizată judecătorului Ala Malîi care examinează în complet cu judecătorii Ana Panov și Vitalie Cotorobai.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 24 iulie 2024 s-a transmis conform competenței prezenta cauză civilă, instanței de judecată competente-Curtea de Apel Bălți pentru examinarea cererii de apel declarată de Surdu Natalia.

Prin fișa de repartizare a dosarului din data de 12.09.2024, prezenta cauză a fost repartizată judecătorului Curții de Apel Bălți, judecător raportor Adriana Garbuz, care examinează în complet cu judecătării Andrian Ciobanu și Iulia Grosu.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 30 septembrie 2024, s-a înlocuit membrul completului de judecată, judecătorul Andrian Ciobanu cu judecătoarea Svetlana Șleahtițki.

**Solicitarea apelantei:**

Împotriva acestei hotărîri, la data de 06 decembrie 2023, avocatul Brăteanu Veaceslav în interesele Nataliei Surdu a depus apel nemotivat împotriva hotărîrii instanței de fond, iar la data de 21 martie 2024 a depus cerere de apel motivată. Consideră hotărîrea neîntemeiată. Solicită admiterea cererii de apel, casarea hotărîrii cu emiterea unei noi hotărîri prin care să se admită acțiunea înaintată.

**Argumentele părţilor:**

În motivarea apelului, apelanta Surdu Natalia prin intermediul avocatului Brăteanu Veaceslav a indicat, că consideră hotărîrea ilegală, instanța de fond nu a ținut cont de toate circumstanțele invocate în cererea de chemare în judecată și în consecință a adoptat o hotărîre neîntemeiată, din motivele ce succed:

Prima instanţă a motivat în hotărîrea sa precum că „Instanţa de judecată reţine că neexercitarea corespunzătoare a drepturilor părinteşti trebuie să aibă o anumită gravitate pentru a atrage sancţiunea decăderii, astfel că nu orice atitudine sau comportament necorespunzător al părinţilor conduce la decăderea din drepturile părinteşti”.

Consideră apelanta prin intermediul avocatului că instanţa a apreciat greşit circumstanţele cazului. Or, temeiurile de decădere care stau la baza acţiunii lui Surdu Natalia, sunt cele prevăzute de Codul Familiei şi ele au fost dovedite prin probe directe şi concludente.

Mai invocă apelanta că prima instanţă a motivat în hotărîrea sa precum că, „Pentru decăderea din drepturile părinteşti pe motivul eschivării de la plata pensiei de întreţinere este necesară existenţa unor probe concludente şi pertinente, care ar demonstra cu certitudine că, părintele se eschivează cu rea-credinţă, inclusiv cu viclenie, de la plata pensiei de întreţinere”.

Aici menționează că prima instanţă eronat a constatat că nu a prezentat probe concludente şi pertinente care ar demonstra că părintele se eschivează cu rea-credinţă de la plata pensiei de întreţinere. Or, la materialele dosarului se regăseşte încheierea executorului judecătoresc din conţinutul căreia rezultă expres că Grigoraş Alexandru nu a achitat nici un leu în calitate de pensiei de întreţinere a copiilor minori potrivit documentului executoriu.

Mai mult ca atît, prima instanţă eronat a stabilit că părintele trebuie să se eschiveze cu viclenie de la plata pensiei de întreţinere a copiilor. Or, Codul familiei nu prevede noţiunea de „eschivare cu viclenie a tatălui de la plata pensiei de întreţinere copilului”.

Se mai reține că prima instanţă indică în hotărîrea sa că „Decăderea din drepturile părinteşti este cea mai gravă sancţiune din dreptul familiei...”. Este adevărat că e o sancţiune gravă, însă

asta nu presupune că la caz tatăl nu poate fi decăzut de drepturile părinteşti ţinînd că sunt întrunite expres condiţiile de decădere, iar tatăl copilului o face asta cu batjocoră şi cu nepăsare faţă de copiii săi.

Prima instanţă a indicat că pot fi decăzuţi din drepturile părinteşti părinţii care din culpă gravă nu-şi îndeplinesc obligaţiunile faţă de copil sau fac abuz de drepturile lor părinteşti, însă instanţa a omis să constate că anume la caz intimatul este cel ce din culpă gravă nu-şi îndeplineşte obligaţiunile faţă de copil şi face abuz de drepturile lor părinteşti.

Faptul că Grigoraş Alexandru nu are venituri şi că chipurile din acest motiv nu poate achita pensia de întreţinere, îl califică ca un motiv reţinut ilegal de către prima instanţă.

Or, Grigoraş Alexandru este apt de muncă şi are toată posibilitatea reală de a munci şi aşi întreţine copiii.

Grigoraş Alexandru deşi munceşte neoficial, are venituri lunare, nu recunoaşte dreptul copiilor la un trai decent, la o existenţă minimă, urmăreşte mereu răzbunările şi astfel face abuz de drepturile părinteşti.

Suplimentar se mai indică că instanţa de fond a apreciat eronat circumstanţele cazului reieşind din constatarea sa şi anume „Reclamanta, reieşind din limitele pretenţiilor înaintate, invocă drept motiv al decăderii pârâtului din drepturile părinteşti - eschivarea de la exercitarea obligaţiilor părinteşti, exprimate în neplata pensiei alimentare. Analizând acest motiv prin prisma probelor prezentate, instanţa concluzionează că la speţă nu s-a făcut dovada prezenţei unor împrejurări de natură care să implice deficienţe în creşterea şi educaţia copiilor minori, pe motiv că pârâtul nu achită pensia alimentară. Neplata pensiei alimentare, nemijlocit la caz, nu are natura unor consecinţe grave care ar prejudicia creşterea şi educaţia copilului.

Consideră apelanta că este grav ceea ce a constatat prima instanţă, or, dacă Surdu Natalia reuşeşte să întreţină copiii săi şi să facă tot posibilul ca copiiilor să nu le lipsească nimic, asta în viziunea instanţei o face să constate că nu există deficienţe în creşterea şi educaţia copiilor minori, pe motiv că pârâtul nu achită pensia alimentară.

Cu părere de rău, prima instanţă nu a dat o apreciere justă poziţiei lui Grigoraş Alexandru ca urmare a ascultării pledoariilor ultimului în instanţă. Or, în prima instanţă Grigoraş Alexandru a dat dovadă de un comportament dubios, confuz şi neclar. Grigoraş Alexandru în cadrul procesului a declarat iniţial că este de acord cu acţiunea lui Surdu Natalia şi că poate fi decăzut din drepturile părinteşti, iar ulterior a declarat că nu este de acord cu această acţiune.

Prima instanţă eronat a stabilit că, neachitarea pensiei pentru întreţinerea copiilor minori, confirmată prin încheierea/pr. ex. 121a- 989/23 din 04.07.2023, eliberată de executorul judecătoresc Corcescu Aurel privind stabilirea restanţei la plata pensiei de întreţinere, nu poate fi reţinut de instanţa de judecată, deoarece, pârâtul a prezentat instanţei de judecată, confirmarea Serviciului Fiscal de Stat potrivit căreia Grigoraş Alexandru, conform datelor din Sistemul Informaţional al Serviciului Fiscal de stat, documentelor prezentate, la situaţia din 28.09.2023, în anul 2022, a obţinut 0,00 (zero) lei venituri.

Indică că intimatul munceşte neoficial şi are venituri lunare suficiente pentru a se întreţine pe el, inclusiv şi copiii, dar el alege să nu o facă şi toate astea le face cu scop de răzbunare.

Prima instanţă eronat a stabilit că pârâtul şi-a manifestat dorinţa de a comunica şi a se vedea cu copiii minori, avînd în vedere că a fost întocmit un grafic de întrevedere cu copiii, procesele-verbale ale Echipei multidisciplinare nr. 6 din 06.09.2023 şi nr. 9 din 26.10.2023. Doar că instanţa a omis să constate purul adevăr şi anume faptul că, acest grafic de întrevedere nu a fost respectat de către Grigoraş Alexandru şi că procesele-verbale ale Echipei multidisciplinare nr. 6 din 06.09.2023 şi nr. 9 din 26.10.2023 au fost întocmite în contextul cererilor depuse de Grigoraş

Alexandru anume cînd se examina acest proces civil în prima instanţă şi aceasta a fost făcut doar pentru a duce în eroare instanţa şi pentru a se victimiza.

Consideră apelanta că prima instanţă a omis să dea o apreciere poziţiei expuse de Direcţia Asistenţă Socială şi Protecţie a Familiei Rezina, prin care ultimii s-au expus precum că lasă la discreţia instanţei admiterea sau respingerea cererii de chemare în judecată. La întrebarea instanţei, a răspuns că când i s-a comunicat de către d-nul Alexandru că se încalcă graficul de întrevedere cu copiii, s-au cerut explicaţii de la d-na Surdu Natalia, care a comunicat că copiii nu doresc să meargă în familia d-lui, şi nerespectarea graficului nu ţine de dorinţa d-nei dar de dorinţa copiilor.

Or, la caz instanţa judecătorească urma să constate comportamentul agresiv a lui Grigoraş Alexandru, motiv din care copiii nu-şi doresc să meargă la el pentru întrevederi.

La caz, a fost anexată și sentinţa Judecătoriei Orhei, sediul Rezina care de recent l-a condamnat pe Grigoraş Alexandru pentru acte de huliganism în care ca parte vătămată figurează bunelul copiilor ***** şi G*****.

Mai mult ca atît, la materialele dosarului este anexată hotărîrea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina care dovedeşte expres că Grigoraş Alexandru a fost anterior decăzut din drepturile părinteşti în privinţa copilului ce rezultă dintr-o căsătoriei anterioară, unde analogic nu achită pensia de întreţinere şi se eschivează de la exercitarea obligaţiilor părinteşti.

Astfel, conchide că au fost prezentate suficiente probe întru dovedirea pretenţiilor invocate în acţiune, însă prima instanţă a examinat superficial circumstanţele cauzei şi a ajuns pripit la o concluzie eronată.

În cadrul şedinţei instanţei de apel, apelanta Surdu Natalia și avocatul Brăteanu Veaceslav au solicitat să fie admis apelul înaintat pe motivele invocate.

Intimatul Grigoraș Alexandru fiind legal citat la ședința de judecată nu s-a prezentat.

Prin referința depusă la data de 20 noiembrie 2024 de către STAS Rezina se solicită admiterea cererii de apel cu emiterea unei noi hotărîri prin care acțiunea înaintată să fie admisă.

Ca urmare instanța de apel în conformitate cu art. 379 CPC a considerat posibil de examinat cauza în lipsa părților neprezente.

**Aprecierea instanţei de apel:**

Judecînd apelul, audiind avocatul Brăteanu Veaceslav și apelanta Surdu Natalia, studiind materialele dosarului, Colegiul civil consideră apelul neîntemeiat şi care urmează de a fi respins cu menţinerea hotărârii primei instanţe din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 385 lit.a) CPC RM, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept:

să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanţe;

Potrivit dispozițiilor art.118 alin.(1) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Articolul 130 alin.(1) CPC statuează, că instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multe aspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege.

În temeiul art.240 alin.(1) CPC, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importantă pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei și admisibilitatea acțiunii.

Potrivit dispozițiilor art.373 alin.(1), (2), (5) CPC instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces. Instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres obligă instanța de apel să verifice circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite și este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei și să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

În şedinţa de judecată s-a constatat, că Grigoraș Natalia și Grigoraș Alexandru s-au aflat în relații de căsătorie, la data de 02.06.2017 fiind înregistrată căsătoria.

Din relaţiile de căsătorie dintre Grigoraș Natalia și Grigoraș Alexandru, la data de ***** s-a născut fiul *****, fapt confirmat prin certificatul de naștere NA-VI 2132685, și fiica G***** născută la *****, fapt confirmat prin certificatul de naștere NA-VI 2654720 (f.d.13-14).

Prin hotărârea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 28.12.2022, s-a desfăcut căsătoria încheiată între Grigoraș Natalia și Grigoraș Alexandru. S-a stabilit domiciliul copiilor minori *****, năsut la ***** și G*****, născută la *****, cu mama. S-a încasat de la Grigoraș Alexandru în beneficiul reclamantei Grigoraș Natalia pensia pentru întreținerea copiilor minori, *****, în mărime de 1 500 lei și G*****, în mărime de 1400 lei lunar, începând cu 15.08.2022 și până la atingerea majoratului de către copii (f.d. 18-19).

Potrivit adeverinței din data de 18.03.202, eliberată de executorul judecătoresc Aurel Corcescu se reține că la data de 01.03.2022 datoria totală la pensia de întreținere a debitorului Grigoraș Alexandru constituie suma de 183200 lei (f.d.15).

Iar prin încheierea executorului judecătoresc din data de 04.07.2023 s-a dispus: a stabili restanța pensiei de întreținere a copiilor minori ce urmează a fi încasat de la debitorul Grigoraș Alexandru în beneficiul creditorului Grigoraș Natalia datoria în sumă de 40600 (f.d.17).

Consideră reclamanta Surdu Natalia, că tatăl copiilor ***** și G***** nu îşi îndeplineşte obligaţia de părinte faţă de copiii săi minori, nu contribuire la întreținerea și educația copiilor, exprimînd deziteresul părintelui pentru dezvoltarea fizică și spirituală a copiilor, se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, refuză să achite plata la pensia de întreținere care a fost stabilită prin hotărîrea judecătorească, comportamentul tatălui influențează negativ la starea emoțională a copiilor, avînd un comportament extrm de dubios și periculos asupra copiilor, din aceste considerente a înaintat prezenta cerere de chemare în judecată, solicitînd decăderea din drepturile părintești a ultimului.

Prin hotărîrea judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 09 noiembrie 2023 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de reclamanta Surdu Natalia către pârâtul Grigoraș Alexandru, persoana interesată Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina, cu privire la decăderea din drepturile părintești. S-a explicat dreptul părților și participanților la proces de a solicita hotărârea redactată în cadrul termenului de decădere de 30 de zile.

Nefiind de acord cu soluția instanței de fond, Surdu Natalia prin intermediul avocatului Brăteanu Veaceslav a contestat-o cu apel.

Conform prevederilor art. 60 alin. (1) și alin. (2) Codul familiei, părinții au dreptul și sânt obligați să-și educe copiii conform propriilor convingeri, indiferent de faptul dacă locuiesc

împreună sau separat. Părinții poartă răspundere pentru dezvoltarea fizică, intelectuală și spirituală a copiilor și au prioritate la educația lor față de oricare alte persoane.

În conformitate cu art. 16 din Legea privind drepturile copilului nr. 338 din 15 decembrie 1994, fiecare copil are dreptul să locuiască în familie, să-și cunoască părinții, să beneficieze de grija lor, să coabiteze cu aceștia, cu excepția cazurilor în care despărțirea de un părinte sau de ambii părinți este necesară în interesul copilului.

În conformitate cu art. 67 Codul familiei, părinţii pot fi decăzuţi din drepturile părinteşti dacă:
a) se eschivează de la exercitarea obligaţiilor părinteşti, inclusiv de la plata pensiei de întreţinere;

Potrivit art. 68 alin.(1), (2) Codul familiei, decăderea din drepturile părinteşti are loc numai pe cale judecătorească. Acţiunea privind decăderea din drepturile părinteşti poate fi pornită de celălalt părinte, tutorele copilului, autoritatea tutelară locală/teritorială.

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi reţine corectă concluzia primei instanţe privind respingerea cererii de chemare în judecată înaintată de Surdu Natalia privind decăderea lui Grigoraș Alexandru din drepturile părinteşti, ca neîntemeiată.

Reiterînd normele citate supra la prezenta speță se reține că decăderea din drepturile părintești este o sancțiune, care poate fi aplicată față de părinții, care din culpă gravă nu-și îndeplinesc obligațiunile față de copil, inclusiv, se eschivează de la plata pensiei de întreținere.

Astfel, neexercitarea corespunzătoare a drepturilor părintești trebuie să aibă o anumită gravitate pentru a atrage sancțiunea decăderii, astfel că nu orice atitudine sau comportament necorespunzător al părinților conduce la decăderea din drepturile părintești.

Pentru decăderea din drepturile părintești pe motivul eschivării de la plata pensiei de întreținere este necesară existența unor probe concludente şi pertinente, care ar demonstra cu certitudine că, părintele se eschivează cu rea-credință, inclusiv cu viclenie, de la plata pensiei de întreținere.

Ca urmare se reține că decăderea din drepturile părinteşti este cea mai gravă sancțiune din dreptul familiei, care se poate aplica unui părinte pentru greșeli de o gravitate deosebită în exercitarea drepturilor sau îndeplinirea îndatoririlor părinteşti cu privire la persoana copilului minor.

Aşadar, neexercitarea corespunzătoare a drepturilor părinteşti trebuie să aibă o anumită gravitate pentru a atrage sancțiunea decăderii, astfel că nu orice atitudine sau comportament necorespunzător al părinților conduce la decăderea din drepturile părinteşti.

Faţă de aceste temeiuri de drept, temeinicia acţiunii, care are ca obiect decăderea din drepturile părinteşti al tatălui, urmează a fi analizată având în vedere acţiunile sau inacţiunile, care pun în primejdie sănătatea fizică şi psihică a copiilor, dezvoltarea morală, asigurarea condiţiilor de trai şi materiale, învăţătura şi instruirea copiilor, circumstanţe, care de fapt şi constituie temelia măsurii decăderii din drepturile părinteşti.

În acțiunea civilă reclamanta a invocat ca temei de decădere din drepturile părintești faptul, că intimatul se eschivează de la exercitarea obligaţiilor părinteşti, dînd dovadă de o indiferență totală față de întrebările ce apar în legătură cu copiii în procesul de dezvoltare, instruire, refuză să achite pensia de întreținere care a fost încasată prin hotărîre judecătorească, avînd o datorie la plata acesteia, și de faptul că în relațiile de căsătorie pîrîtul/intimat Grigoraș Alexandru avea un comportament agresiv, iar la moment comportamentul psiho emoțional la moment s-a agravat, influențînd negativ asupra stării emoționale a copiilor.

Din declarațiile avocatului Brăteanu Veaceslav date pe parcursul examinării cauzei în instanța de fond și cea de apel se atestă, că motiv al înaintării prezentei cereri de chemare în judecată, se invocă eschivarea pârâtului Grigoraș Alexandru de la exercitarea obligațiilor părintești, acesta dând dovadă de indiferență totală față de procesul de instruire și dezvoltare a copiilor, refuză să

achite pensie de întreținere, avînd o restanță destul de mare la plata acesteia. Totodată, pârâtul face abuz de drepturile părintești, prin comportamentul său violent, influențează negativ asupra copiilor, acțiunea fiind înaintată în baza art. 67 lit. a) din Codul familiei, și anume: părinții pot fi decăzuți din drepturile părintești dacă se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la plata pensiei de întreținere.

În această ordine de idei, instanța de fond corect a stabilit că, pentru decăderea din drepturile părintești pe motivul eschivării de la exercitarea obligaţiilor părinteşti este necesară existența unor probe, iar argumentele reclamantei și reprezentantului acesteia invocate în conținutul cererii de chemare în judecată, urmau a fi probate prin circumstanțe concrete sau careva acte de constatare precum că pârâtul acționează sau inacționează cu rea intenție.

La rândul său, instanța de fond a reținut, că numai la prezentarea probelor că părintele se eschivează de la obligațiunile părintești, fapt care ar aduce un prejudiciu material și spiritual copiilor, sancțiunea de decădere din drepturile părintești poate fi aplicată.

Ca urmare, instanța de fond în mod întemeiat a reținut, că prin probatoriul cauzei nu s-a dovedit, că pârâtul/intimat Grigoraș Alexandru s-a eschivat de la educația copiilor și de la exercitarea obligațiilor părintești, nu face abuz de drepturile părintești și nu are un alt comportament, care ar constitui temei de decădere din drepturile părintești.

Este de menționat, că legea prevede expres posibilitatea decăderii din drepturile părintești, doar în cazul constatării faptului eschivării de la exercitarea obligațiilor părintești, inclusiv de la achitarea pensiei de întreținere, fapt prin care s-ar aduce un prejudiciu material copilului.

Potrivit încheierii /pr. ex. 121a-989/23 din 04.07.2023, executorul judecătoresc Corcescu Aurel, a dispus stabilirea restanței la pensia de întreținere a copiilor minori ce urmează a fi încasat de la debitorul Grigoraș Alexandru în beneficiul creditorului Grigoraș Natalia, datoria în sumă de 40600 lei. În prezenta încheiere se indică că în perioada 15.08.2022 – 01.07.2023, debitorul nu a efectuat nici o plată la pensia de întreținere a copiilor minori ***** și G*****.

Acest fapt se mai confirmă și prin declarațiile pârâtului din ședința de judecată, care a recunoscut că înregistrează restanțe la plata pensiei de întreținere a copiilor minori, motivând cu faptul că a fost în imposibilitate de a achita, deoarece nu este angajat în câmpul muncii, prezentând instanței de judecată, în acest sens, confirmarea eliberată de Serviciul Fiscal de Stat potrivit căreia Grigoraș Alexandru, conform datelor din Sistemul Informațional al Serviciului Fiscal de stat, documentelor prezentate, la situația din 28.09.2023, în anul 2022, a obținut 0,00 (zero) lei venituri.

La examinarea prezentului litigiu, instanța de fond a reținut că tatăl copiilor – pârâtul, Grigoraș Alexandru, s-a prezentat la ședința de judecată și a pledat neîndoielnic și în mod clar pentru păstrarea relației cu proprii copii, fapt pentru care corect a respins argumentele reclamantei precum că pârâtul demonstrează indubitabil o lipsă de interes față de copii.

Art. 58 alin.(1) Codul familiei prevede că părinţii au drepturi şi obligaţii egale faţă de copii, indiferent de faptul dacă copiii sunt născuţi în căsătorie sau în afara ei, dacă locuiesc împreună cu părinţii sau separat. Iar, art. 74 alin.(1) Codul familiei direct indică că părinţii sânt obligaţi să-şi întreţină copiii minori şi copiii majori inapţi de muncă care necesită sprijin material.

Surdu Natalia a invocat, că Grigoraș Alexandru se eschivează de la exercitarea obligațiilor părintești, nu participă la întreținerea și educația acestora, exprimînd un dezinteres pentru dezvoltarea fizică și spirituală a copiilor.

Colegiul notează, că ori de câte ori părinţii (sau unul dintre ei) exercită ocrotirea părintească într-un mod contrar intereselor minorului, periclitând prin aceasta dezvoltarea fizică, morală şi intelectuală a copilului, ei riscă să-şi piardă drepturile părinteşti pe cale judecătorească.

Prin urmare, argumentul acțiunii civile privind eschivarea cu rea credință a tatălui Grigoraș Alexandru de la obligația de întreținere a copiilor minori comuni, nu și-a găsit confirmare din probele prezentate.

Colegiul civil reiterează că decăderea din drepturile părinteşti este sancţiunea prin efectul căreia părintele care îşi exercită drepturile sau îşi îndeplineşte obligaţiile părinteşti contrar intereselor copilului, îşi pierde aceste drepturi. Decăderea din drepturile părinteşti constituie o măsură ce poate fi luată numai în interesele minorului şi urmăreşte protejarea acestor interese.

Colegiul ține să menționeze, că pentru decăderea din drepturile părinteşti este necesară existenţa unor probe concludente şi pertinente care ar demonstra cu certitudine că părintele (părinţii) se eschivează cu rea-credinţă, inclusiv cu viclenie, de la exercitarea obligațiilor părintești.

Totodată exercitarea defectuoasă a drepturilor părintești în raport cu copii săi trebuie să atingă un anumit grad de gravitate pentru a atrage sancțiunea decăderii.

Respectiv, nu orice atitudine sau comportament necorespunzător al părinților conduce la decăderea din drepturile părintești. Or, comportamentul lui Grigoraș Alexandru nu a atins gradul de gravitate pentru a fi temei de decădere a acestuia din drepturile de tată.

În jurisprudenţa sa, Curtea Europeană a menţionat, că măsurile ce implică decăderea din drepturile părinteşti ar trebui să fie aplicate numai în circumstanţe excepţionale şi pot fi justificate, doar dacă sunt motivate de o cerinţă imperativă, care se referă la interesele copilului.

La caz, este de reținut și faptul că comportamentul lui Grigoraș Alexandru în raport cu copiii minori nu reprezintă relațiile model între tată și copii, însă neexercitarea corespunzătoare a drepturilor părinteşti trebuie să aibă o anumită gravitate pentru a atrage sancţiunea decăderii, astfel că nu orice atitudine sau comportament necorespunzător al părinților conduce la decăderea din drepturile părinteşti, iar comportamentul pârâtului nu a atins gradul de gravitate pentru a fi temei de decăderea a acestuia din drepturile de tată.

Cu referire la cele menționate că nu au fost prezentate probe ce ar confirma culpa gravă a lui Grigoraș Alexandru la neîndeplinirea obligațiilor părintești şi nici faptul că acesta este nedemn pentru a fi tatăl copiilor săi.

Având în vedere principiul asigurării şi promovării cu prioritate a interesului superior al copilului, instanța consideră că prezenţa lui Grigoraș Alexandru în viața copiilor săi este în interesul acestora. Or, decăderea din drepturile părinteşti este o sancțiune foarte drastică, urmând a fi aplicată faţă de părinţi numai după ce se va constata că alte măsuri luate faţă de părinţi ce nu-şi îndeplinesc obligaţiile părinteşti, precum cele prevăzute de art. 74 al Codului familiei, nu au dat nici un efect, ceea ce la caz nu s-a stabilit. Astfel, în situaţia când Grigoraș Alexandru, nu face abuz de drepturile sale părintești, nu a fost niciodată preîntâmpinat sau amendat contravenţional, pedepsit penal pentru comportamentul său faţă de copii, o hotărâre de decădere, chiar dacă se întrevăd unele abateri de la exercitarea drepturilor părinteşti, nu este legitimă.

Pentru identificarea interesului superior al copiilor, într-un caz particular, trebuie să se ţină cont de două aspecte: în primul rând, este în interesul suprem al copilului, ca legăturile sale cu familia să fie păstrate, cu excepţia cazurilor, în care familia s-a dovedit a fi extrem de nepotrivită; şi, în al doilea rând, este în interesul superior al copilului, ca acesta să se dezvolte într-un mediu sigur şi liniştit.

Având în vedere faptul că decăderea din drepturile părinteşti este o sancţiune foarte drastică, ea necesită a fi aplicată faţă de părinţi numai după ce se va constata că alte măsuri luate faţă de părinţii ce nu-şi onorează obligaţiile nu au dat nici un efect.

Reieșind din cele menționate mai sus, este cert că legăturile de familie pot fi destrămate doar în circumstanțe excepționale, și e nevoie de întreprins toate măsurile posibile pentru păstrarea relațiilor personale și, dacă este cazul, de a ”reconstitui” familia.

Este de reținut, că tatăl și mama sunt figuri importante de atașament, care au rol decisiv în dezvoltarea emoțională și socială a copilului, atât timp cât calitatea interacțiunilor lor va condiționa calitatea relațiilor sociale. Interesul superior al copilului reclamă menținerea acestuia cât mai mult timp într-un mediu familial normal și echilibrat în prezența ambilor părinți pentru că riscul ruperii echilibrului sufletesc al acestuia este foarte mare odată cu încredințarea sa unuia sau altuia dintre părinți.

Interesul superior al copilului, în general, este legat de posibilitatea de a putea accesa nelimitat pe ambii părinți pentru a putea dezvolta relații echilibrate și armonioase cu ambii părinți. Relațiile personale trebuie să se realizeze neîngrădit, restrângerea acestora fiind necesară numai în condiții deosebite pentru protejarea copilului.

La caz, este de menționat că normele de drept național și internațional stabilesc, că răspunderea pentru creșterea copilului și asigurarea dezvoltării sale le revine ambilor părinți, care indiferent de situațiile de conflict apărute între ei trebuie să se conducă înainte de orice după interesul superior al copilului.

Oricărui copil îi este recunoscut dreptul la un nivel de viață suficient pentru dezvoltarea sa fizică, mintală, spirituală, morală și socială, iar părinților care au în grijă un copil le revine în primul rând responsabilitatea de a asigura, în limita posibilităților și a mijloacelor lor financiare, condițiile de viață necesare dezvoltării copilului.

Prin urmare, analizînd probatoriul cauzei și susţinerile apelantei formulate în cererea de apel, colegul ajunge la concluzia, că argumentele acesteia nu constutuie temei de admitere a ei, acestea fiind doar o simplă repetare a motivelor invocate în cererea de chemare în judecată.

Analizînd circumstanţele cauzei prin prisma normelor legale aplicabile speţei, instanţa de apel concluzionează că prima instanţă a emis o hotărîre legală şi întemeiată şi temeiuri de casare a hotărîrii nu sunt.

În conformitate cu art. 385 lit. a) CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Bălţi, -

## decide:

Se respinge cererea de apel declarată de avocatul Brăteanu Veaceslav în interesele Nataliei Surdu.

Se menține hotărîrea judecătoriei Orhei sediul Rezina din 09 noiembrie 2023, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Surdu Natalia către Grigoraș Alexandru, persoană interesată Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Rezina cu privire la decăderea din drepturile părintești.

Decizia este definitivă, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de două luni de la comunicare prin intermediul Curții Supreme de Justiție.

Preşedintele şedinţei Adriana Garbuz

Judecătorii Iulia Grosu

Svetlana Șleahtițki